אפשר לתקונה או לא אפשר לתקונה ת"ש א)קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ונהי נמי דיחזור הכשר ויקבלנו אי סלקא דעתך לא אפשר לתקונה איפסלא לה מי סברת דקאי זר גואי לא דקאי זר בראי איתמר אמר עולא אמר ר' יוחנן הולכה שלא ברגל פסולה אלמא א לא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא ב) ב נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא °ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין ג)נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה א] כי פליגי בהולכה זוטרתי מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה ב] בה מחשבה לר"ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא ג ליה מצותו מאי קושיא דלמא מדפריש (א) ועד דמטא למזבח דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא"ל [ג פסולה מ"ט] והזה ונתן בעינן כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי ד)אלא בהולכה זוטרתי כולי עלמא לא פליגי (ב) דלא פסלה ד] כי פליגי בהולכה רבתי הוליכו זר והחזירו כהן ה] וחזר והוליכו פליגי בה בני רבי חייא ור' ינאי חד אמר כשר וחד אמר ד פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול ו] לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל ה פסול מאי טעמא דהא צריך

אפשר לתקנה. בין שעשאה זר בין שעשאה כהן (ג) אמרינן דאין הולכה ופסולה דהא נעשית שלא כהלכתה מיהו יש לה תקנה להחזירה לאחוריה ולחזור להוליך ברגל או אין לה תקנה: **יחזיר לכשר.** אלמא אפשר לתקנה: **ונהי נמי כו'.** כלומר ואי נמי מפרשת לה (ד) דבכשר ז] ראשון [שיוליך] לצד המזבח קאמר וכל שכן ח] דשמעת דהולכת כשר קמא דהואי שלא ברגל כשרה היא מכל מקום ש"מ דכשרה ע"י תקנה: **איפסלא.** בהולכת כשר ראשונה ט]: **מי סברת דקאי זר גואי.** לצד המזבח שהקריב הראשון י] בהושטתו לצד המזבח: **דקאי זר בראי.** (ה) וכשר שהושיטה לו הרחיקה מן המזבח הלכך לאו הולכה הואי לפסול וכי יא] פשטינן יחזור כשר ויטלנו וזר מעשה אצטבא הוא דעבד דליכא הושטת יד המקרבתו למזבח: **פסלה** יב]. ואפילו עשאה כהן פוסלת הדם והויא דפסחים בדניידי וכדשנינן: **נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר.** הואיל ונתקבל בכלי. משנה היא בפ' שלישי בכל הפסולים [לקמן לג.] קס"ד כשנשפך (ו) ונתפשט ברצפה נתקרב לצד המזבח וקתני כשר ונהי נמי דאמרת דצריך להחזירו לאחוריו ולחזור ולהוליך ברגל מ"מ בתקנתא סגי לה: **כשיצא לחוץ.** כשנשפך לא נתפשט לצד המזבח אלא נתפשט להלן מן המזבח ונתרחק: ופרכינן **לבראי נפיק לגואי לא עייל.** בתמיה וכי אפשר לדם נגול שישפך ולא יתפשט לכל צדדין: **במקום מדרון.** ומשופע חוץ למזבח: **בגומא.** שעומד במקומו ולא נתפשט: **אי נמי בסמיכה.** דם עבה וקרוב לקרוש: **באידך פירקין.** בפ' שני: **נשפך על הרצפה.** מצואר בהמה ולא נתקבל (ז) בכלי: **נפלוג בדידיה.** בההיא דפרק שלישי דאיירי בקבלת כלי נפלוג בה חילוק לפסול שפעמים שאף מן הכלי לרצפה פסול יג] אלא מדלא אשכח פסול אלא מצואר בהמה ש"מ נשפך מן הכלי לא שנא נפק לבראי ול"ש עייל לגואי כשר: **תיובתא.** דעולא: **מחלוקת ר' שמעון ורבנן.** דמתני' היא אי הויא עבודה אי לא לרבי שמעון לא הויא עבודה דהא קתני יד] מתני' ר' שמעון מכשיר בהילוך דלא פסל בה מחשבה בהולכה שלא ברגל טו] ומשום דלאו הולכה היא: **בהולכה רבתי כו'.** מסקנא היא למילתיה דקמפרש ואומר דכי פליגי ר"ש ורבנן (בהולכה זוטרתא) [בהולכה זוטרתא] פליגי ששחט בצד המזבח וזרק דהיינו שלא ברגל אבל בהולכה רבתי דהיינו ברגל לא פליגי. ולקמן מותיב לה ממתניתין דשמעינן מינה דבשוחט נמי טז] רחוק מן המזבח מכשיר רבי שמעון מדקתני שאם רצה שוחט בצד המזבח וזורק: **מחכו עליה במערבא.** [מחייכו עליה] דהאי שמעתא דמוקי טעמא דר"ש בהולכה זוטרתא] ולמימר דלאו הולכה היא ואע"פ שאי אפשר לבטלה לזו לאו עבודה היא: **אלא חטאת העוף.** דקיימא לן בפ' קדשי קדשים (לקמן דף סה.) דפסל בה מחשבה בהזאת דמה שהוא עיקר עבודתה דכתיב שם [ויקרא ה] והזה מדם החטאת על קיר וגו' שאוחזה בגופה ומתיז דמה לקיר והך התזה הולכה זוטרתי היא וכיון דטעמא דר"ש משום דהולכה זוטרא לא פסל בה מחשבה היכי פסל יז] בהך: **אי דחשיב עליה מקמי דליפוק דם.** דהיינו בהתזתה: **הא אמרת לא כלום היא.** דהא הולכה זוטרתי היא: **ואי בתר שנעקר הדם.** וניתז מן הצואר חשיב: **הא איתעבידא מצותיה.** דקס"ד מכי נפק דם גמרה לה עבודת הזאתה ואע"ג דלא מטא דם למזבח אא"ב בהולכה רבתי פליגי וטעמא דר"ש משום דאפשר לבטלה הוא הא דחטאת יח] אי אפשר לבטלה אלא אי אמרת (ח) משום טעם דלאו הולכה היא ובשלא ברגל פליגי היכי פסלה בהך הלא אין כאן מחשבה אלא בהולכה שלא ברגל ולר' יוחנן דאמר לעיל [יד:] הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה [ולא פסיל בה מחשבה] ליכא למיפרך מהא דכי אמר ר' יוחנן הולכה יט] רבתי קאמר שאין דרכה בכך אבל השוחט בצד המזבח כו' וכן חטאת העוף שנמלקת אצל המזבח עיקר הולכתה בכך ומודה בה רבי יוחנן: **ומאי קושיא דלמא מדפריס.** דם דפסק לה הולכה מתחלת הזאה וישנה להזאה עד דמטי למזבח וחיילא עלה המחשבה: **דהא בעא מיניה כו' היה מזה.** בחטאת העוף או בחטאות הפנימיות: **מהו.** מי הויא עבודה בבעל מום ופסולה או לא דאיכא למימר מכי פריס דם גמרה לה: **וא"ל פסולה מ"ט והזה.** דחטאת העוף או דחטאות הפנימיות דכתיב בהן הזאה והזה ונתן בעינן הזאה דומיא דנתן דגבי הדדי כתיבי והזה מן הדם וגו' ונתן הכהן מן הדם על קרנות וגו' [ויקרא ד] אלמא ישנה להזאה עד שיגיע למזבח: **היינו חוכא.** הא דמחכו במערבא משום דקשיא להו הכי: **ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי כו'.** דהא דקתני כ] אפשר שלא בהילוך ש"מ דבהילוך עסקינן וטעם כא] משום שאפשר לבטלה הוא והא מיהא כב] לא ביטל: **אלא בהולכה זוטרתי כ"ע לא פליגי דפסולה** גרסינן. וטעמא משום דא"א לבטל. ומאן דגריס דלא פסלה טעמא משום דלאו כלום היא ואין שם הולכה עליה אלא כולה צורך זריקה היא והא לא הוה בדעתיה למחשב אזריקה אלא אהולכה ולא חשיב מידי ופסול דחטאת העוף כדאוקי מדפריס ועד דמטא למזבח ומשום מחשבת הזאה ולא משום מחשבת הולכה: **הוליכו זר.** ברגל כג] והחזירו כהן שהעבודה עליו מוטלת וחזר והוליכו כד] כשר והא דתניא לעיל [יד.] זר ואונן בהולכה פסול כשלא הוחזרה: **אפשר לתקונה.** להולכת פסול ולא דמיא לשאר עבודות דאילו שחיטה וקבלה וזריקה מאחר שנעשו בפסול אי אפשר לחזור ולעשותן בהכשר. וא"ת קבלה נמי יש לתקן כגון שלא קבל הפסול כל הדם ויכול כשר לחזור ולקבל ההיא ודאי כשרה ובפ' שלישי (לקמן דף לג.) תנן לה אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל וכן בזריקה: הכי גרסינן **הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר: אמר רב שימי לדברי המכשיר.** בהוליכו זר והחזירו כהן וחזר והוליכו: **פוסל** כה]. כיון דהתם מ"ט מכשיר דאזיל בתר בתרייתא ה"נ זיל בתר בתרייתא: **לדברי הפוסל.** דאזיל בתר הולכה קמייתא מכשיר כו] כיון דאזיל בתר קמייתא (ט): **אף לדברי הפוסל.** [שם] פוסל כאן דהא צריך לאמטוייה [מאחר שנתרחק צריך לחזור ולהביאו לצד מזבח נמצא דהולכה אחרונה לצורך ככל ההולכות]:

הא

הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן. יש מפרש פירוש אחר אבל פירוש הקונטרס עיקר: **חטאת** העוף דפסלה [הזאה] היכי משכחת לה. כיון דמכשיר ר"ש בהולכה שלא ברגל אלא ודאי אפכא מסתברא ותלוי הדבר באפשר לבטלה דרחוק מן המזבח הולכה זו [אפשר לבטלה] דאי בעי הוה שחיט בצד המזבח ולא פסלה בה מחשב' אבל שחט קרוב למזבח דהולכה זו של הוסטת יד לא אפשר לבטלה פסלה בה מחשבה והכי בחטאת העוף פסלה מחשבה בהזאה מכי נפיק עד דמטא למזבח דלא אפשר לבטל דבר זה אבל לאידך דלא תליא באפשר ולא אפשר אלא הולכה שלא ברגל לא חשיבא והוי כאילו איתעביד אם כן בחטאת העוף נמי כאילו אתעביד מצותו ומשני דרחמנא מחשבה כז] זו מחשבה שלימה. ברו"ך:

אלא חטאת העוף דפסלה בה מחשבה היכי משכחת לה. אי אמרת בשלמא בהולכה (שלא ברגל) כח] פליגי אבל בזוטרתי דלא אפשר לבטלה פסלה מחשבה משכחת לה מיקמי דתיפוק דם משום דדם הנתון בצואר כנתון בכלי שרת ולא דמי לבעיא דרבי אבין בריש דם חטאת (לקמן דף צג:) דאיבעיא ליה אי צואר ככלי שרת אי לא אבל אי בזוטרתי לא פסלה לר' שמעון היכי משכחת לה אבל מכל זריקה דעלמא לא קשיא ליה כט] אי מיקמי דליפוק דם מן הכלי לאו כלום הוא ואי בתר דנפק הא איתעביד ליה מצותו משום [דמדמפריס] ל] ליה עד דמטא לא איתעביד מצותו לא] אבל בהזאה סד"א דלא צריך מזבח מידי דהוה אהזאה דפרוכת ובין הבדים דהויא הזאה אע"פ שלא (ה) נגע. לב] הגה"ה:

הדרן עלך כל הזבחים

מסורת הש"ס

א) לקמן לב., ב) לקמן לג. יומא מח., ג) לקמן כה. יומא מח. ירוש' יומא פ"ה ה"א, ד) [עי' משנה למלך פ"א מהל' פסה"מ הל' כ"ג, ופי"א הלכה א]., ה) כדאיתא יומא דף נז.

הגהות הב"ח

(א) גמ' מדפריס דם ועד דמטא: (ב) שם לא פליגי (דלא פסלה) תא"מ. ונ"ב ס"א דפסלא: (ג) רש"י ד"ה אפשר וכו' כהן דאמרת דאינה הולכה: (ד) ד"ה ונהי וכו' ואי נמי מפרשת לה דלכשר אחד של צד המזבח קאמר דיחזור וכשר דשמעת מינה דהולכת כשר: (ה) ד"ה דקאי וכו' הכשר: (ו) ד"ה נשפך וכו' נתפשט ברצפה ונתקרב: (ז) ד"ה נשפך וכו' בכלי פסול הס"ד: (ח) ד"ה הא איתעבידא וכו' אי אמרת טעמא דר"ש משום דלאו הולכה: (ט) ד"ה לדברי הפוסל וכו' בתר קמייתא ה"נ זיל בתר קמייתא הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' ואיכפל תנא. שבת ה ע"א:

מוסף רש"י

ואיכפל תנא וכו'. נתעסק התנא וטרח להורות לנו הלכה בדבר שאינו מצוי כו' (כן פרש"י בב"מ מו.) **איכפל.** טרח (מנחות יב:) **בני רבי חייא.** יהודה וחזקיה שמן (ע"ז מו.):

שינויי נוסחאות

א] דפסלה (כי"מ [בשני הפעמים] ומ"כ). וככי"ל ליתא תיבה זו כלל: ב] דפסיל (ש"מ): ג] הא איתעבידא מצותו (ש"מ, וכ"ה ברש"י): ד] בכי"מ וכי"ר דפסלה, ועי' רש"י: ה] תיבות כהן וחזר והוליכו ליתא בכי"מ. וגי' כי"ל הוליכו זר והחזירו וחזר והוליכו כהן: ו] בכי"ל פוסל, וכן בסמוך. וכ"ה ברש"י ובש"מ: ז] דבכשר אחר של צד המזבח קאמר (*ש"מ וצ"ק). ועי' ביאורו בס' טה"ק: ח] וכ"ש דשמעת מינה (ש"מ). והצ"ק מוחק כ"ש דשמעת, וגריס והולכת כשר קמא כו'. ובס' עולת שלמה הגיה וכל שכן דאי שמעת כו'. ור"ל דלא מיבעיא אי נימא דפי' דמתני' יחזיר לכשר היינו כשר בתרא, דפשיטא דכשר אף בלא תקנה, אלא אפי' אי נימא דיחזיר לכשר היינו כשר קמא מ"מ ש"מ דכשרה ע"י תקנה, עכ"ל: ט] נ"ל ראשון (*ש"מ): י] הראשון את הדם (*ש"מ): יא] נ"א לכן (גליון): יב] נ"ל פסולה (ש"מ). אבל בס' טה"ק כ' שבמכוון שינה רש"י מלשון הגמרא, עש"ב: יג] בש"מ נוסף וליתני הכי בד"א דאם נתן בכלי כשר כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול: יד] דקתני (כי"י, ד"ו): טו] ברגל קאמר (*ש"מ): טז] דבשוחט רחוק מן המזבח נמי כו' (ש"מ): יז] פסיל בה כהן כצ"ל (ש"מ). נ"א בה כאן (צ"ק): יח] דחטאת העוף (*ש"מ): יט] בהולכה (*ש"מ): כ] דהא קתני אבל אפשר (ש"מ, ד"ו). נ"א הא מדקתני (כי"י): כא] וטעמא (כי"י): כב] ורבנן ס"ל הא מיהא כצ"ל (צ"ק, ק"ן). נ"א והאי מיהא לא ביטל (כי"פ, ד"ו). וכ"ג בס' טה"ק עש"ב: כג] ברגל הס"ד ומה"ד והחזירו כהן כו' כצ"ל: כד] והוליכו הס"ד ומה"ד כשר (ש"מ, צ"ק): כה] פוסל כאן דהתם כו' כצ"ל (*ש"מ, צ"ק): כו] מכשיר כאן הואיל דאזיל כו', כצ"ל (*צ"ק): כז] אחשבה להולכה זו עבודה שלימה (צ"ק). ובטה"ק הקשה ע"ז, וגר' בענין אחר ע"ש: כח] נ"א בהולכה רבתי פליגי (גליון): כט] ליה איך פסלה בה מחשבה אי כצ"ל (ש"מ): ל] נ"ל דפשיטא ליה (ש"מ וצ"ק). ובצ"ק מוסיף דעד דמטי למזבח לא איתעביד כו': לא] מצותו דכתיב וזרקו בני אהרן על המזבח (ש"מ): לב] בש"מ נוסף דאמרינן פעמים שלא היה נוגע בה: לג] נר' דצריך להוסיף כאן מ"מ ש"מ דכשרה ע"י תקנה דאי ס"ד כו': לד] כו' הא אפסלא בהולכה שעשה כבר, נהי דאיירינן כו' כצ"ל (עפ"י תוס'): לה] הקטע המוקף עשאוהו בד' וצנא דיבור בפנ"ע וציינו בסופו מהר"פ. וככ"י ליתא: לו] גירסת הספרים שלפנינו 'ליקוט לבונה בזר' (גליון):

עין משפט נר מצוה

פז א מיי' פ"א מהל' פסה"מ הלכה כז:
ב מיי' שם הלכה כה:
פח ג מיי' פ"ג שם הלכה ז:
פט ד ה מיי' שם פ"א הלכה כז:

שיטה מקובצת

ונהי נמי. כלומר אי ס"ד אי אפשר לתקנה הא איפסלא בהולכה שעשה כבר אלא ש"מ דאפשר לתקנה ולחזור ולעשותה. ותימה הלא [השתא איירינן למאן] דאית ליה לא שמיה הולכה, ולעיל הוצרכו לשנויי למאן דאית ליה לא שמיה הולכה דיחזיר לכשר ראשון שנתנה לו וא"כ איך קאמר ונהי נמי (דיחזיר) [דיחזור] הכשר ויקבלנו אי [ס"ד לא] אפשר לתקנה הא איפסלא בהולכה שעשה כבר, אדרבה אי אמרת יחזור הכשר ויקבלנו ההולכה שעשה כבר כשירה. ואומר ריב"א דה"פ דאי לא שמיה הולכה היינו כשגמרה כולה שלא ברגל עד המזבח אבל היכא שלא גמר יכול להיות שתהא כשירה כיון שגומר אותה ברגל והשתא ניחא (דהק') [דה"ק מדקתני יחזיר] לכשר א"כ מוכח בפשיטות דיש לו תקנה בחזרה דאפשר לתקנה, (ונהי נמי) דיחזיר הכשר אצל המזבח ויקבלנו ויגמור ההולכה ברגל לג] דאי ס"ד אי אפשר כו' לד] נהי דאיירינן למ"ד לא שמיה הולכה היינו דוקא כשגמר כולה עד המזבח שלא ברגל אז ודאי אי אמרינן דיחזור הכשר לא (שכיח) [שמעינן] דאפשר לתקנה אבל (הק' ונהי נמי שעשה) [אם עשה] שלא ברגל כי אם מקצת ויחזור הכשר מכאן ואילך ויגמור ההולכה ברגל אי ס"ד עשה שלא ברגל רק מקצת הא איפסלא באותו מקצת ולא יהיה לו תקנה. והא דאמרינן לעיל דיחזיר לכשר שנתנו לו דמשמע דכיון דלא שמיה הולכה דצריך להחזיר לכשר הראשון היינו משום שגמר כל ההולכה שלא ברגל עד צד המזבח (דקאי לה] זר בראי וכשר שהושיטה לו וכו'): **אלמא לא אפשר לתקונה.** לאו משום דקתני פסול קדייק דא"כ בשמעתין דפליגי (ר' ינאי ור' חייא אי הולכה) [בני ר' חייא ור' ינאי בהולכה] שלא ברגל חד אמר כשרה וחד אמר פסולה תפשוט דר' ינאי אמר פסולה דבהקומץ זוטא (דף יג:) אמר ר' ינאי זר שליקט לבונה לו] פסולה משום דהולכה שלא ברגל הוי ומדקאמר פסולה ש"מ א"א לתקנה. אלא ודאי דמפסולה ליכא למידק הא, דפסולה משמע אם לא יחזיר הכשר ויתקן, אלא דייק מהא דלמה אצטריך לומר הכא הולכה שלא ברגל פסולה הא אמרה חדא זימנא לעיל דלא שמיה הולכה, אלא ודאי בא להוסיף שפסולה לגמרי דאי אפשר לתקנה: **הולכה שלא ברגל** [מחלוקת ר"ש ורבנן. הך] פלוגתא דהולכה שלא ברגל חלוקה מהא דלעיל בשני ענינים דלעיל רצה לומר כגון שהיה יכול לעשות ברגל כגון ששחטה רחוק מהמזבח ודרכה לעשות ברגל, והך דהכא מיירי בדרכה שלא ברגל כגון בהוסטה בעלמא ששוחט בצד המזבח. ועוד דלעיל אמרי' לא שמיה הולכה ומיפסל וצריך לחזור ולעשותה, אבל הכא כי אמרי' לא שמיה הולכה אינו לענין דמיפסלא ושיהיה צריך לחזור ולעשותה, אלא לענין דלא מיפסלא בה מחשבה (מהר"פ): **בהולכה רבתי.** ששוחט רחוק מן המזבח כ"ע לא פליגי דפסלה בה מחשבה כיון שהוא עושה ברגל. ואי משום דאפשר דשוחט בצד מזבח וזורק השתא מיהא כיון ששוחט ברחוק למזבח אי אפשר לבטלה. וכ"ת כי שחט רחוק מן המזבח נמי אפשר לבטלה ע"י הוסטה (מחבירו) [לחבירו] וחבירו לחבירו כדאמרינן לעיל. הא ליתא דאי עביד הכי מיפסלא כיון שדרכה ברגל: **כי פליגי בהולכה זוטרתי.** פי' בהוסטה כן הוא שיטת הקונטרס. ולא נהירא חדא דהולכה (זאת) זוטרתי [זאת] אינו כהולכה דלמעלה דלעיל ר"ל ברגל והכא ר"ל בהוסטה. ועוד קשה דהא במתני' קתני בהדיא במילתיה דר"ש אפשר שלא בהילוך אלמא איירי ר"ש בהילוך והיאך מוקמינן פלוגתיה בהולכה זוטרתי. ואע"ג דבסמוך פריך לה מ"מ יש להתמיה מאי ס"ד. לכך נראה דהולכה זוטרתי נמי איירי ברגל כגון ששחט סמוך למזבח והיה אפשר לעשות בהוסטה ועשה ברגל, ובזו פליגי ר"ש ורבנן רבנן סברי הולכה שלא ברגל כגון זאת שמה הולכה למיפסל בה מחשבה הילכך כי הוליך ברגל נמי (מעט) [המעט] פסלה בה מחשבה דמאי אמרת הא אפשר לבטלה ולעשות בהוסטה גם כי יעשה בהוסטה פסלה בה מחשבה דהולכה שלא ברגל כגון הוסטה שמה הולכה למיפסל בה מחשבה ור"ש מכשיר מחשבה בהילוך זה [כיון] דאפשר לבטלה ולעשות בהוסטה דאילו היה עושה הוסטה שפיר קייס מצות הולכה שאינו צריך לחזור ולעשותה וגם לא הוי מיפסל ביה מחשבה דלאו עבודה חשובה היא למיפסל בה מחשבה. וקס"ד השתא דמתני' ה"ק אפשר שלא ברגל כיצד כלומר כיצד אמרינן אפשר שלא בהילוך, היה שוחט בצד המזבח והלך מעט דהא אפשר לבטלה ע"י הוסטה (מהר"פ): **הא איתעבידא מצותו.** תימה תיקשי ליה אכל זריקה היכא פסלא בה מחשבה אי מקמי כו'. ואומר השר מקוצי דהתם משעה שמנענע הדם בכלי לצאת הוי תחילת זריקה מקמי דליפוק דם מן הכלי וניכר לעינים שהדם מנענע ורוצה לצאת. אבל הדם שבצואר העוף אינו נראה לעינים ועד שיצא לחוץ לא הוי התחלת הזאה. ועוד תירץ ריצ"א דבזריקת דמים בעלמא ידע שפיר דפסלה בה מחשבה מדפריס דם עד דמטא למזבח, אבל הזאת חטאת העוף סד"א מדפריס גמרה לה עבודת הזאה מידי דהוה אהזאת פרוכת כו' (יומא דף מז.) (מהר"פ): **והא כי פליגי כו'.** וא"ת מאי פריך והלא כבר תירצנו לעיל זאת הקושיא דמיירי דליכא הולכה מעט, וי"ל דמ"מ פריך שפיר הכא דפשט המשנה משמע דמיירי בשוחט רחוק מן המזבח. **אלא בהולכה זוטרתי** (כו') [כו"ע לא פליגי דפסלה]. וטעמא משום דלא אפשר לבטלה וגם דרכה בכך. והשתא ניחא דבחטאת העוף פסלה בה מחשבה משום דהוי כהולכה זוטרתי ולא הוצרכו לשנויא דלעיל (מהר"פ): **כי פליגי בהולכה רבתי.** דלר"ש לא פסלה כיון דאפשר [לבטלה] דשוחט בצד המזבח וזורק. דאותה סברא דהשתא מיהא כיון ששוחט ברחוק למזבח אי אפשר לבטלה, לא ס"ל. וקשה לריצ"א דלעיל קאמר גבי טבילת אצבע דהויא כהולכה זוטרתי קאמר ר"ש דלא מפגלא אע"ג דלא אפשר (לבטלה) [לבטל] טבילת אצבע. לכך נראה כגירסא אחרת אלא בהולכה זוטרתי כ"ע לא פליגי דלא פסלה, משום דלאו כלום היא ואין שם הולכה עליה. (ופסולה) [ופסולא] דחטאת העוף מדפריס עד דמטא למזבח ולא מטעם מחשבת הזאה ומטעם מחשבת הולכה. וא"ת מ"מ תקשי מרבנן דקאמרי לעיל דטבילת אצבע מפגלא דהוי הולכה זוטרתי והיכי קאמר הכא דברי הכל לא פסלה, וי"ל דלעיל היינו למאי דבעי למימר דהולכה (שדרכו) [שלא] ברגל (כבעיין דלעיל דמייתי מעומד דומיא דיושב) דשמה הולכה הלכך כ"ש הולכה זוטרתי דדרכה בכך דשמה הולכה (ופסלה) [ופוסלת] בה מחשבה. אבל הכא דמסקינן דהולכה שלא ברגל לא שמיה הולכה ה"ה בהולכה זוטרתי (מהר"פ):